

Docentmateriaal - Missionarissen, kloosters en de sleutel van Sint-Servaas

Informatie

TV: Tijd van monniken en ridders

KA: De verspreiding van het christendom in geheel Europa.

Duur: ca. 60 minuten

Tip: Combineer deze les met het venster over het Klooster van Susteren of koppel het aan een kerk/klooster in eigen dorp!

Leerdoelen

- Leerlingen leggen uit hoe missionarissen zoals Willibrord en Bonifatius het christendom verspreidden.
- Leerlingen begrijpen de rol van kloosters (zoals Susteren) in onderwijs, zorg en geloof.
- Leerlingen verklaren waarom heiligenverering en relieken (zoals de Sint-Servatiusleutel) belangrijk waren.
- Leerlingen reflecteren op de vraag welke factor sterker bijdroeg aan kerstening: missionarissen of heiligen.

Achtergrondinformatie docent

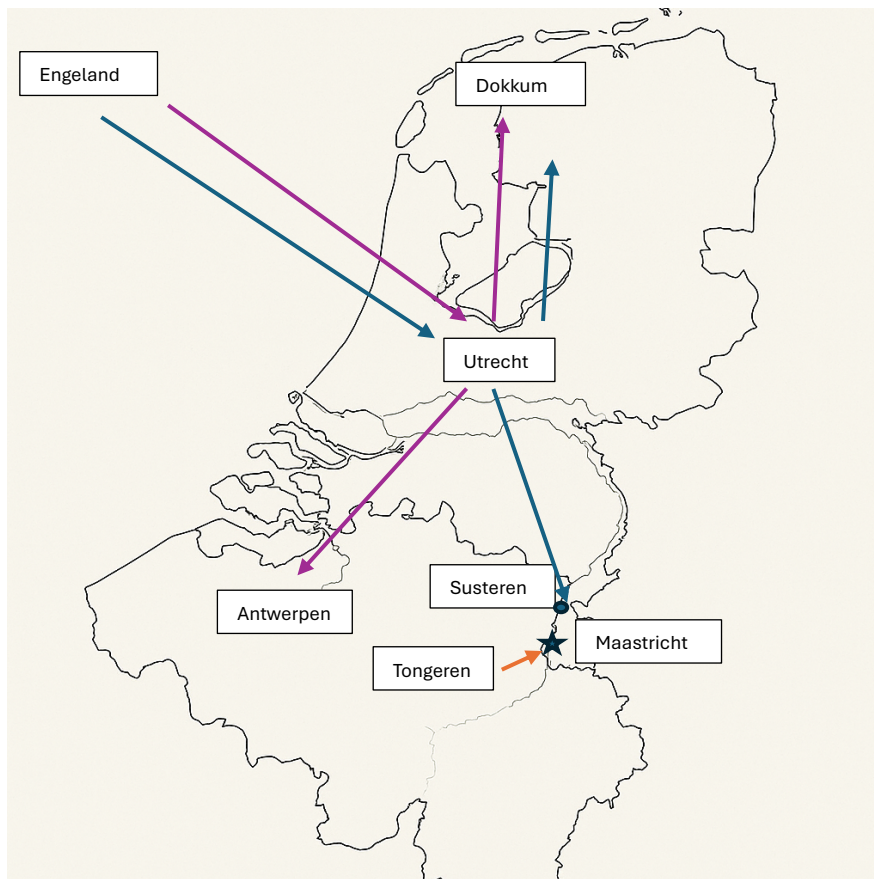
- **Willibrord** (658–739): missionaris uit Engeland, eerste bisschop van Utrecht. Kreeg landgoed Susteren in beheer en bouwde er een klooster op. Ook wel Heilige van de Lage Landen.
- **Bonifatius** (675–754): missionaris, vermoord in Dokkum bij poging tot bekeren Friezen. Werkte met Willibrord vanuit Utrecht, maar ook in Antwerpen en Duitsland.
- **Klooster Susteren**: centrum van geloof en cultuur in Limburg.
- **Sint-Servatius**: bisschop van Maastricht, gestorven ca. 384, zijn graf en de daarop gebouwde kerk werden een belangrijke bedevaartsplaats (nu nog steeds). De sleutel is het attribuut van Sint-Servaas en maakt deel uit van de zogenaamde *Servatiana*, voorwerpen die verbonden zijn met het leven van Servatius.
- **Heiligenverering**: pelgrims kwamen naar Maastricht om bij relieken kracht of genezing te zoeken → dit versterkte de positie van het christendom.

Voorbeeld lesverloop

Introductie (10 min)	Laat afbeeldingen zien van Willibrord, Bonifatius en de Sint-Servatiusleutel. Vraag: "Hoe verspreid je een geloof in een tijd zonder internet of boeken?"
Kaartopdracht (10 min)	Leerlingen tekenen routes en plaatsen Susteren en Maastricht.
Kloosters en sleutel (15 min)	Bespreek rol Susteren (missionering) en rol Maastricht (heiligenverering, pelgrims).
Reflectie (15 min)	Leerlingen beantwoorden de vraag: missionarissen of heiligen belangrijker?
Nabespreking klassikaal (10 min)	Klassikale stemming: wie vindt wat het belangrijkste en waarom?

Antwoorden

Opdracht 1 - Kaartopdracht

Willibrord: Kwam uit Engeland, werkte vanuit Utrecht, kreeg landgoed Susteren in beheer en bekeerde de Friezen.

Bonifatius: Kwam uit Engeland, werkte vanuit Antwerpen en Utrecht. Werd vermoord in Dokkum bij bekeren Friezen.

Servatius: Zou volgens de legende Tongeren verlaten voor Maastricht na een visioen.

Opdracht 2:

- Missionarissen predikten en doopten nieuwe christenen. Ze werden vaak op pad gestuurd om bepaalde gebieden Christelijk te maken. Dat gebeurt nu nog steeds.
- Susteren gaf onderdak, onderwijs en zorg, en was een uitvalsbasis voor missionarissen.

Opdracht 3:

- De sleutel van Sint-Servaas was een belangrijk symbool van bescherming en macht.
- Pelgrims kwamen naar zijn graf en voorwerpen om genezing en kracht te vragen.
- Dit liet zien dat religieuze symbolen belangrijk waren om mensen bij het christendom te betrekken.

Reflectie:

- Argument voor missionarissen: verspreiden actief geloof, bouwden kerken en kloosters.
- Argument voor heiligenverering: trok massa's mensen aan en gaf geloof emotionele betekenis.